

DECIZIE

28 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Ion Druță
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Tamara Vacarciuc și avocatul acesteia
Dumitru Buliga

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Tamarei Vacarciuc
împotriva lui Mihail Gribnic cu privire la împărțirea imobilului prin atribuirea
întregului bun în schimbul unei sulte

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2017, în partea în care
s-a admis cererea apelantei Tamara Vacarciuc privind scutirea parțială de la plata
taxei de stat și s-a obligat apelanta să achite parțial taxa de stat

constată:

La data de 02 septembrie 2016, Tamara Vacarciuc s-a adresat cu o cerere de
chemare în judecată împotriva lui Mihail Gribnic cu privire la împărțirea imobilului
prin atribuirea întregului bun în schimbul unei sulte.

În motivarea acțiunii a invocat că prin hotărârea Judecătorei Cimișlia din
29 martie 2010, i-a fost recunoscut dreptul de proprietate a ½ cotă-parte din casa de
locuit situată în or. Cimișlia, str. August, 23a și ½ cotă-parte din terenul aferent cu
suprafața de 0,0875 ha pe care este amplasată casa nominalizată.

Menționează că potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, ½ cotă-
parte din bunurile imobile situată în or. Cimișlia, str. August, 23a, îi aparțin ei cu
drept de proprietate, iar ½ cotă-parte lui Mihail Gribnic.

Indică că conform raportului de evaluare nr. 118 din 28 iunie 2016, valoarea
de piață a casei de locuit cu teren aferent constituie suma de 53644 euro.

Notează că potrivit stării tehnice a construcției, aceasta are unică cale de acces
în interiorul locuinței, unica cale de acces la nivelul doi, o bucătărie, un veceu, o baie,
un beci și un garaj, respectiv, folosirea acestui bun în comun este imposibilă.

Consideră că bunul imobil nu este comod partajabil în natură.

Drept urmare, referindu-se la faptul că celălalt coproprietar Mihail Gribnic
întotdeauna a manifestat voința ca bunul nominalizat să-i aparțină în întregime,
consideră că bunul imobil poate fi atribuit în întregime acestuia, iar ei să-i fie achitată
o sultă bănească pentru cota-parte a sa.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 8, 10, 11, 315, 316, 320, 344-346, 357, 361 alin. (2) Cod civil, art. 20, 46, 114-116 din Constituție, art. 1 din Protocolul nr. 1 a CEDO, art. 5, 6, 7, 12, 19, 20, 22, 40 alin. (1), 85 alin. (4), 94 alin. (1), 96 alin. (1), 117-119, 138, 166, 167 CPC.

Solicită admiterea acțiunii, partajarea bunului imobil amplasat în orașul Cimișlia, str. 27 august 23a, prin atribuirea întregului bun lui Mihail Gribnic, în schimbul încasării de la acesta a unei sulte în sumă de 26822 euro și încasarea de la Mihail Gribnic a cheltuielilor pentru evaluarea bunului și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Cimișlia din 26 octombrie 2016, acțiunea a fost respinsă.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 02 noiembrie 2016, 15 noiembrie 2016 și 21 noiembrie 2016, Tamara Vacarciuc a declarat apeluri nemotivate împotriva hotărârii Judecătorei Cimișlia din 26 octombrie 2016, solicitând casarea hotărârii recurate, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii și scutirea de la plata taxei de stat, invocând starea materială precară.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2017, s-a respins cererea apelantei Tamara Vacarciuc cu privire la scutirea de la plata taxei de stat.

Nu s-a dat curs cererii de apel și i s-a acordat termen pentru prezentarea apelului motivat și dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 12 673 lei până la ședința de judecată din 22 februarie 2017, ora.10.00.

Totodată, a fost explicat apelantei că în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate și nu va prezenta dovada de plată a taxei de stat și apelul motivat, cererea de apel nu va fi considerată ca depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare.

Prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 01 martie 2017, a fost respins recursul declarat de Tamara Vacarciuc și Dumitru Buliga împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2017 și menținută încheierea.

La 21 februarie 2017, Tamara Vacarciuc și avocatul acesteia Dumitru Buliga au depus cerere de apel motivată, iar la 02 mai 2017, cerere cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2017, a fost admisă cererea apelantei privind scutirea parțială de la plata taxei de stat, obligând-o să achite până la 24 mai 2017, suma de 3000 lei, fiind menționat că în caz contrar apelul va fi restituit fără examinare.

La 22 mai 2017, Tamara Vacarciuc și avocatul acesteia Dumitru Buliga au declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel în partea în care a fost obligată să achite taxa de stat în sumă de 3000 lei, cu emiterea unei noi decizii prin care apelanta să fie scutită parțial de la plata taxei de stat, cu admiterea achitării parțiale de către aceasta a taxei de stat în mărime de 1150 lei.

În motivarea recursului au invocat dezacordul cu încheierea recurată, considerând-o parțial neîntemeiată, indicând că instanța de apel incorect a apreciat posibilitatea financiară a apelantei de a achita taxa de stat în sumă de 3000 lei.

Menționează că nu sunt de acord cu încheierea instanței de apel, deoarece cheltuielile lunare minime ale recurente Tamara Vacarciuc se estimează la suma minimă de 3432 lei, iar salariul net al acesteia este de 3600 lei.

Astfel, consideră că plata taxa de stat în mărime de 3000 lei stabilită de instanța de apel, reprezintă un impediment pentru ca recurenta să-și apere drepturile în fața instanței de judecată, în conformitate cu prevederile art. 20 din Constituția Republicii Moldova, art. 6 și 13 din CtEDO, art. 1 din Protocolul nr. 1 a CEDO, nu este în concordanță cu prevederile art. 85 alin. (4) CPC, art. 3 din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992 și nu în ultimul rând, îi încalcă dreptul la un proces echitabil și acces liber la justiție.

Indică că pentru a achita suma de 3000 lei, a fost nevoită să se adreseze la o organizație financiară în vederea beneficierii de un credit, însă nefiind în stare să-l obțină în întregime, a beneficiat doar de suma de 1000 lei, care a și fost achitată cu titlu de taxa de stat.

Susține că este în imposibilitate să achite diferența de 1850 lei, dat fiind faptul că este angajată în mun. Chișinău la Biroul Național de Statistică al RM, Direcția Generală pentru Statistică, are salariu de 3600 lei, din care suportă cheltuieli de deplasare în mărime de 68 lei zilnic și cheltuieli de întreținere lunară potrivit minimului de existență stabilit de Biroul Național de Statistica al RM în sumă de 1800 lei.

Totodată, remarcă că pentru serviciile avocatului nu a efectuat careva plăți, urmând să achite suma de 500 lei doar după o eventuală hotărâre judecătorească de admitere a acțiunii, astfel consideră că faptul beneficierii serviciilor de asistență juridică nu presupune sub nici o formă posibilitatea financiară a părții în proces de a achita taxa de stat în mărime deplină.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În conformitate cu art. 426 al. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de trei luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate a fost adusă la cunoștință recurentului la 18 mai 2017, fapt confirmat prin recipisă (f. d. 18 vol. II).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2017, în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de

stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Din materialele dosarului rezultă că la 02 noiembrie 2016, 15 noiembrie 2016 și 21 noiembrie 2016, Tamara Vacarciuc a declarat apeluri nemotivate împotriva hotărârii Judecătorei Cimișlia din 26 octombrie 2016, solicitând inclusiv și scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2017, s-a respins cererea apelantei Tamara Vacarciuc cu privire la scutirea de la plata taxei de stat.

Nu s-a dat curs cererii de apel și i s-a acordat termen pentru prezentarea apelului motivat și dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 12673 lei până la ședința de judecată care va avea loc la data de 22 februarie 2017, ora 10.00.

Totodată, a fost explicat apelantei că în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate și nu va prezenta dovada de plată a taxei de stat și apelul motivat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare.

Tot actele cauzei atestă că prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 01 martie 2017, a fost respins recursul declarat de Tamara Vacarciuc și Dumitru Buliga împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2017 și menținută încheierea.

La 21 februarie 2017, Tamara Vacarciuc și avocatul acesteia Dumitru Buliga au depus cerere de apel motivată, iar la 02 mai 2017, cerere cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat.

Drept urmare, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2017, a fost admisă cererea apelantei privind scutirea parțială de la plata taxei de stat, obligând-o să achite, până la 24 mai 2017, suma de 3000 lei, fiind menționat că în caz contrar apelul va fi restituit fără examinare.

În cauză, instanța de recurs reține prevederile art. 83 alin. (1) și (2) CPC, care stipulează că taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar. În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

Conform dispozițiilor art. 3 alin. (1) lit. a) și lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 03 decembrie 1992 cu modificările și completările ulterioare, tarifele taxei de stat se stabilesc la următoarele quantumuri pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial, cererile de contestare a unui titlu executoriu sau a unui alt document prin care încasarea se produce în mod incontestabil, constituie 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar nu mai puțin de 150 lei și nu mai mult de 25000 lei de la persoanele fizice și nu mai puțin de 270 lei și nu mai mult de 50000 lei de la persoanele juridice.

Pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești taxa de stat este de 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în

judecată sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75% din taxa calculată din suma contestată.

În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, mai precizează că potrivit art. 85 alin. (4) CPC, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Iar articolul 4 alin. (1) din Legea taxei de stat nr.1216-XII din 03 decembrie 1992 cu modificările și completările ulterioare, expres prevede că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Prin prisma acestor prevederi legale, la caz se constată că apelanta Tamara Vacarciuc la depunerea cererii de apel a achitat taxa de stat în sumă de 150 lei, solicitând scutirea în rest de la plata taxei de stat

Instanța de recurs conchide că instanța de apel temeinic și legal a admis parțial cererea Tamarei Vacarciuc cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel și nu a dat curs cererii de apel, stabilind apelantei să achite suma taxei de stat în mărime de 3000 lei din suma de 12673 lei, ce urma a fi achitată inițial.

În acest sens, instanța de recurs reiterează că potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului dreptul la un tribunal nu este unul absolut, putând fi supus unor limitări diverse atât de ordin pecuniar (plata taxei de stat), cât și procedural (autorizație prealabilă).

Distinct de aceste constatări, Colegiul reține că instanța de apel, la emiterea încheierii din 03 mai 2017, corect a reținut că suma taxei de stat în mărime de 3000 lei, reieșind din probele prezentate, este una rezonabilă, care urmează a fi achitată de către apelant.

În context, instanța de recurs va remarca ca lipsită de suport susținerea Tamarei Vacarciuc cu privire la lipsa surselor financiare, or, argumentele aduse de aceasta în acest sens, inclusiv faptul că salariul ei lunar constituie 3600 lei, nu sunt de natură să confirme integral imposibilitatea ei reală de a achita taxa de stat în mărime de 3000 lei, atât timp cât nu au fost anexate și alte probe care ar demonstra cu certitudine faptul că dânsa nu ar dispune și de alte surse de venit, bunuri mobile sau imobile, etc.

Ca consecință, în situația din speță, soluția instanței de apel de acordare Tamarei Vacarciuc a unui termen suplimentar pentru achitarea parțială a taxei de stat la depunerea cererii de apel, nu încalcă dreptul ei la liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația internă, cât și de cea internațională.

Curtea Europeană, prin practica sa constantă, de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (cauza Golder v. the

United Kingdom §-36 din 21 februarie 1975), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (Ashimgdane vs United Kingdom 28 mai 1985).

În această ordine de idei, în lipsa unor probe pertinente ce ar confirma cu certitudine starea materială grea, este evident că instanța de apel temeinic și legal a admis parțial cererea Tamarei Vacarciuc cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel și ca urmare, întemeiat a acordat termen pentru achitarea taxei de stat în sumă de 3000 lei.

Față de cele ce preced, instanța de recurs constată ca lipsite de suport argumentele invocate de către recurent, drept urmare, recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel în partea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Tamara Vacarciuc și avocatul acesteia Dumitru Buliga.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2017, în partea în care s-a admis cererea apelantei Tamara Vacarciuc privind scutirea parțială de la plata taxei de stat și s-a obligat apelanta să achite parțial taxa de stat, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Tamarei Vacarciuc împotriva lui Mihail Gribnic cu privire la împărțirea imobilului prin atribuirea întregului bun în schimbul unei sulte.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Ion Druță

Nicolae Craiu